

РЕШЕНИЕ

№ 7466

гр. София, 30.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 02.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **6011** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.4б от Закона за държавните такси /ЗДТ/.
Образувано е по жалба на „СП ХОЛДИНГ“ ЕООД срещу изричен писмен отказ на регионалния директор на РД С., Агенция по вписванията, за възстановяване като недължимо платена на 28.04.2023г. сумата в размер на 6605 лева, обективиран в писмо изх.№ 15-00-243/26.05.2023г.
Жалбоподателят моли за обявяване нищожността на оспорения отказ, в условията на евентуалност - отмяната му като незаконосъобразен. По отношение първото твърдение с жалбата се обосновава, че липсват доказателства за компетентност на П. Р. С. да издава актове от категорията на оспорения. По отношение въведеното твърдение за незаконосъобразност се позовава на разпоредбата на § 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Вътрешните правила за връщане на недължимо платени такси, постъпили по сметки на Агенцията по вписванията като посочва, че в конкретния случай сумата е внесена за вписване на ипотека в имотния регистър. С Определение № 548/28.04.2023г. на съдия по вписванията към Софийски районен съд е отказано извършване на заявеното действие - вписване на нотариалния акт за учредяване на договорна ипотека. Така изложеното според жалбоподателя обосновава основателността на подаденото от него заявление вх.№ 15-00-243/11.05.2023г. В съдебно заседание жалбоподателят, редовно и своевременно призован не се представлява.
Ответникът по оспорването, чрез юрк.И. в съдебно заседание, моли за отхвърлянето

на жалбата като неоснователна. Счита, че такса е дължима за разглеждане на заявлението, а обстоятелството, че е постановен отказ за вписване на посоченото обстоятелство, не обосновава извод за недължимост на таксата. Претендира присъждането на юрисконсултско възражение.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Страните не спорят, че с молба вх.№ 28319/28.04.2023г. по описа на Службата по вписванията – С., нотариус М. М. М. – Р., вписана в регистъра на Нотариалната камара под № 504 с район на действие РС – София, е поискала вписването в имотния регистър на нотариален акт за учредяване на договорна ипотека – акт № 85, том 2, дело № 228/2023г. Към молбата е бил приложен препис от платежно нареждане, с което оспорващото дружество е наредило сумата в размер на 6605 лева по сметка на Агенцията по вписванията, Имотен регистър.

С Определение № 548/28.04.2023г. на съдия по вписванията към СРС е отказано да бъде извършено вписване по заявление вх.№ 28319/28.04.2023г. поради липсата на информация за непогасени данъчни задължения.

На 11.05.2023г. с вх.№ 15-00-243 оспорващото дружество завело в Агенцията по вписванията заявление завръщане на недължимо платена такса, в което описало горните обстоятелства, както и изразило несъгласие с мотивите на съдията по вписванията, изложени в Определение № 548/28.04.2023г.

Последвало е издаването на оспорения отказ, връчен на дружеството на 30.05.2023г. Видно от мотивите му заплатената такса е постъпила и е използвана във връзка с действие по Правилника за вписванията и не подлежи на връщане. Жалбата, по която е образувано настоящото производство, е подадена по пощата на 13.06.2023г. /л.60-61/.

По делото са приети като доказателство Заповед № РД-01-443/20.07.2022г. на изпълнителния директор на А. Д. М., с която са утвърдени Вътрешни правила за връщане на недължимо платени държавни такси, постъпили по сметки на Агенцията по вписванията, както и Заповед № РД-01-62/29.01.2021г. на изпълнителния директор на А., изменена със Заповед № РД-01-157/11.03.2022г., с която са възложени функции във връзка с процедурата, уредена във Вътрешните правила на различни длъжностни лица от агенцията, в т.ч. са делегирани правомощията за издаване на актове от категорията на оспорения.

Въз основа на така установеното от фактическа страна съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния 14-дневен срок по чл.149, ал.1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл.146. Според ал.2 на с.р. съдът

обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

В конкретния случай, с оглед представените по делото доказателства, съдът намира, че оспореният акт е нищожен.

Съгласно чл.46 от Закона за държавните такси /ЗДТ/ недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна. Редът за връщане се определя в зависимост от органа който е овластен да събира таксите. В случая държавната такса, за която се твърди, че е внесена без основание и не е използвана от А. е събрана въз основа на Тарифа за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, Приета с ПМС № 243 от 14.11.2005г. Същата, видно от Заключителните й разпоредби, е одобрена на основание чл.4, букви "в" и "о" от Закона за държавните такси, чл.9, ал.8 от Закона за регистър БУЛСТАТ, чл.12, ал.1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, чл.25, ал.2 от Закона за особените залози и чл.19, ал.4 от Семейния кодекс.

Следователно компетентна да разгледа искане по чл.46 ЗДТ е Агенцията по вписванията в качеството й на орган, който е получил твърдяната от жалбоподателя недължимо внесена сума, представляваща държавна такса.

Оспореният акт е издаден от регионалния директор на РД С. като в мотивите му е посочено, че производството е на основание чл.46 ЗДТ и чл.6 от Вътрешните правила за връщане на недължимо платени държавни такси, постъпили по сметки на Агенцията по вписванията.

Последните са приобщени към материалите по делото и съгласно чл.6 от тях, когато върху заявлението е поставена резолюция, че посочената в него сума не подлежи на връщане или на връщане подлежи само част от нея, преписката се насочва към началника на отдел „Анализ, методология и организация“ за изготвяне на уведомително писмо до заявителя /ал.1/. Според ал.2 началникът на отдел „Анализ, методология и организация“ определя служител за изготвяне на уведомително писмо до заявителя, към който насочва преписката по автоматизираната информационна система за документооборота. Определеният служител по ал.2 в срок до 3 работни дни от получаване на преписката изготвя уведомително писмо до заявителя /ал.3/. Според ал.4 на чл.6 от Вътрешните правила, уведомителното писмо се подписва от изпълнителния директор на Агенцията по вписванията или оправомощено от него лице и в него се указва възможността за оспорване по реда на АПК.

Следователно, въз основа на анализа на съдържанието на цитираната разпоредба, се налага извод, че издаването на отказите по чл.46 ЗДТ е от компетентността на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията или оправомощено от него лице.

За удостоверяване наличието на компетентност за издаване на актове от категорията на оспорения ответникът е представил Заповед № РД-01-62/29.01.2021г. на изпълнителния директор на А.. В т.III от нея е посочено, че се възлага на главния директор на Главна дирекция „Регистри“ да поставя резолюция върху оригинала на заявлението да бъде възстановена недължимата сума и в какъв размер, съответно мотивите за невъзстановяването й – изцяло или частично. Посоченото, на първо място, според настоящия състав не представлява делегиране на правомощия за постановяване на откази по чл.46 ЗДТ. На следващо място, дори да се приеме, че така цитираното представлява валидно оправомощаване, то тази заповед в частта на т.III е изменена с последваща Заповед № РД-01-157/11.03.2022г. на изпълнителния директор на агенцията. Съгласно подточка 2 от новата т.III, на началника на отдел АМО към

Главна дирекция „Регистри“ са предоставени правомощията да подписва писмените отговори до заявителите в случаите на отказ за възстановяване на суми, съгласно чл.15 от Вътрешните правила.

Процесният акт обаче, не е подписан от началника на отдел АМО. Но дори това да беше сторено, последният не би могъл да почерпи правомощия по делегация от тази заповед.

По делото, както се посочи, е приета като доказателство Заповед № РД-01-443/20.07.2022г. на изпълнителния директор на А. Д. М., с която са утвърдени Вътрешни правила за връщане на недължимо платени държавни такси, постъпили по сметки на Агенцията по вписванията. С т.III от нея са отменени „Вътрешни правила за реда за възстановяване на недължимо платени държавни такси, събирани за действия и услуги по Правилника за вписванията“, утвърдени със Заповед № РД-01-394/04.07.2012г. Т.е. макар Заповед № РД-01-157/11.03.2022г. на изпълнителния директор на А. да не е отменена изрично /по делото липсват доказателства за това/, то актът, въз основа на който е издадена, е отменен. В действащите Вътрешни правила – чл.3 от тях, касаещ възстановяване на недължимо платена държавна такса от вида на процесната, в ал.7 е предвидено, че след като получи становището и документите от проверката по заявлението, извършена от служител, на когото това е изрично възложено, директорът на регионалната дирекция се произнася по основателността на заявлението за връщане на недължимо платена такса като поставя върху заявлението резолюция и подпис и в случай, че приеме, че то е неоснователно излага мотиви за това /ал.8/. Така поставената резолюция се съгласува от главния директор на Главна дирекция „Регистри“ /ал.10/. Чл.6 от Вътрешните правила изрично разглежда случаите, в които върху заявлението е поставена резолюция, че посочената в него сума не подлежи на връщане или на връщане подлежи само част от нея. В тези случаи според ал.1 преписката се насочва към началника на отдел „Анализ, методология и организация“ за изготвяне на уведомително писмо до заявителя. Това писмо, според ал.4, се подписва от изпълнителния директор на А. или оправомощено от него лице, както се посочи по-горе.

Следователно процесният отказ е издаден от лице, което не разполага с правомощия за това.

Неспазването на нормативните изисквания за действителност на административния акт го правят незаконен - нищожен или унищожаем. В закона липсва дефиниция за това кога един акт е нищожен и кога е унищожаем. Но теорията и практиката са извели безспорни критерии за разграничаване на двата вида пороци. Когато липсва правообразуващ волеизявлението факт, факт, който е необходим, за да съществува самият юридически акт, е налице порока нищожност. Когато липсва условие, предпоставка за волеизявлението е налице порока унищожаемост. Поради този характер на пороците нищожността се свързва основно с изискванията за компетентност и форма. Те определят релевантните за образуването на волеизявлението факти - определят субекта, на който държавата е възложила упражняването на съответната държавна власт, и формата, в която волята на субекта трябва да бъде обективирана.

Когато не е налице субект на власт, тоест актът е издаден от правен субект, на който държавата не е възложила властническото правомощие чрез едностранно волеизявление да предизвика промяна в правната сфера на други правни субекти,

издаденият акт е нищожен.

По изложените съображения съдът намери жалбата за основателна.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2, чл.173, ал.2, чл.174 и чл.143, ал.3 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОБЯВЯВА по жалбата на „СП ХОЛДИНГ“ ЕООД нищожността на изричен отказ на регионалния директор на РД С., Агенция по вписванията, обективиран в негово писмо изх.№ 15-00-243/26.05.2023г., да възстанови като недължимо платена сумата в размер на 6605 лева по заявление вх.15-00-243/11.05.2023г.

ИЗПРАЩА преписката на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията за произнасяне по заявлението на жалбоподателя „СП ХОЛДИНГ“ ЕООД, заведено с вх.15-00-243/11.05.2023г., в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото решение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: